

Fietsen door het Land van Herman de Man

Dat is fietsen door polders, langs monumentale boerderijen, over dijken naar pittoreske dorpen en stadjes in de Lopiker- en Krimpenerwaard. Het gebied dat Herman de Man (1898-1946) zo liefhad en waar hij veel over schreef. De fietsroute brengt je langs plekken uit zijn leven en zijn oeuvre. Soms duidelijk herkenbaar, andere keren moet je je verbeelding laten spreken. Voor meer informatie, kijk op www.hermandeman.nl.

1. Bergambacht

Op de hoogste punten zijn in de 13e eeuw een kerk en een kasteel gebouwd. De naam 'Berg'ambacht verwijst naar zanddonken, rivierduinen, uit de laatste ijstijd. In het centrum is de Jan Blankenstraat genoemd naar de beroemde waterbouwkundige die hier is geboren. Jan Blanken (1755-1838) ontwierp o.a. de latere Waaiersluis bij Gouda.

2. Ammerstol

Aardebanden: Tegenover het nieuwe veerhuis aan Lekdijk 109 was herberg De Zalm van juffrouw Thérèes Versteeg, op de plek waar nu op Lekdijk 170 een woning staat. Zij was al ruimschoots over haar "lochte jaren" heen en sterker aangetrokken door het moederschap dan door de huwelijksband.

3. Bovenberg 52-54

Jacobshof op nr. 52 is gebouwd in 1672. De boerderij lag, evenals Hoeve Bouwlust op nr. 54, vlak ten westen van de Oude Hollandse Waterlinie. Beide boerderijen bleven dus ternaauwernood gespaard van de inundatie en het oorlogsgeweld ten tijde van het rampjaar 1672. De voormalige hennepakker lag tussen de nummers 54 en 52. Bouwlust, uit 1671, was het decor van veel opnames voor de tv-serie *Het wassende water*. Veel oude boerderijen in de omgeving hebben nog een vloedstoep. Hierdoor kon men in tijden van overstroming droge voeten houden.

4. Schoonhoven, Spoorstraat 3A

Van Schoonhoven, silver- en vestingstad, is minder bekend dat hier in de tweede helft van de 19e eeuw een Joodse gemeenschap kon opbloeien. De Joodse begraafplaats en de voormalige synagoge, nu Edelambachtshuys, zijn de stille getuigen van die tijd.

5. Schoonhoven, Koestraat 134

De kleine wereld: Vanaf deze plek, het logement waar Jochem en Chef overnachtten, startten de twee beroepsbedelaars hun zwerftocht naar het logement naar IJsselstein; via Cabauw, Lopik, Jaarsveld, Uitweg en Lopikerkapel.

ROUTE 5:

Bergambacht - Schoonhoven - Gouda

6. Bonrepas - Koeneschans

Bij Bonrepas vond op 28 juni 1787 aan het veenriviertje de Vlist de aanhouding plaats van Wilhelmina van Pruisen, de vrouw van stadhouder Willem V. Aan het eind van deze smalle weg ligt de Koeneschans, een overblijfsel van de Oude Hollandse Waterlinie.

7. Vlist

De boerderijen en hun bewoners aan de West- en Oost-Vlisterdijk hebben wat bijzonders te melden. Zo staat er de oudste boerderij van de Krimpenerwaard: Tot hier an toe uit 1597, de mooiste Boerderij van het Jaar 2003, en een met een engelenraam

dat maar liefst 63 kleine ruitjes telt. Er is ook nog een voormalige hennepakker te herkennen, naast de Vrouwenbrug staat een nog steeds in gebruik zijnde hooiberg en de weidevogelboer van 2016 woont er met zijn gezin.

8. Langs de Vlist

21 Melkveehouders in het grensgebied van Utrecht en Zuid-Holland nemen deel aan het project KlimaatSlim boeren op veen. Op 352 ha leggen zij waterinfiltratiesystemen aan, waardoor de bodemdaling en daarmee de uitstoot van broeikasgassen, met name CO₂, vermindert, de waterkwaliteit verbetert en de biodiversiteit wordt versterkt.

9. Haastrecht

In het woonhuismuseum Paulina Bisdom van Vliet hangt een tegeltableau dat in hoofdstuk 9 in *De barre winter van 90* wordt beschreven. Het Gemaal De Hooge Boezem is in de 19e eeuw gebouwd om te kunnen blijven

wonen, werken en vakantie houden onder zeeniveau. Daarvoor zorgde zeven molens voor droge voeten. Alleen Boezemmolen nr. 6 staat nog fier overeind in het huidige waterbergings- en natuurgebied waar het goed toeven is voor water- en weidevogels, vogel- en wandelaars en fietsers.

10. Haastrecht, Steinsedijk 5

Het wassende water: Giellan Beijen woonde hier enkele jaren op boerderij Scherreveldt naast kaasboerderij het Klooster. Na de dood van Aaigie wordt een boelhuis, dit is verkoop bij opbod van vee, werktuigen en huisraad, gehouden. Giellan verhuist naar Willeskop en keert later terug op Water-Snoodt.

11. Gouda, Waaiersluis

Sinds de aanleg van de Waaiersluis in 1860 kent de Hollandsche IJssel geen getijden meer. Na eeuwen werd de rivier weer bevaarbaar. Deze sluis was er dus al in de tijd van Herman de Man.

12. Gouda, Molenwerf 9

Herman Salomon Hamburger sr. had vanaf 1916 hier een vendhuis.

13. Gouda, Keizerstraat 35-37

En hier woonde de familie Hamburger vanaf die tijd.

14. Gouda, Mallegatsluis en de Veerstal

De kroonprinces: De eigenaar van scheepswerf Het Kromhout nam later scheepswerf De Kroonprinces aan de overzijde van de Hollandsche IJssel over. De naam verwijst naar de geboortedag van prinses Juliana. Op 30 april 1909 kochten namelijk de gebroeders Prins deze werf. Herman de Man werkte er enige tijd.

15. Gouda, Stolwijkersluis - Gouderaksedijk

De Stolwijkse uitwateringsluis van 1370 is in 1905 afgedamd. Iets verderop ligt de voormalige scheepswerf De Kroonprinces naar de gelijknamige roman van Herman de Man: Cato en boer Marius Lafaber bestieren de kleine scheepswerf met drie dwarshellingen voor schepen tot 300 ton.

16. Gouderak, Lange Tiendweg

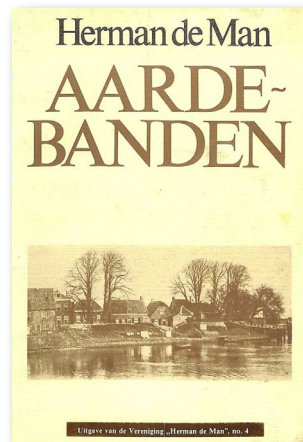
Rond de eeuwwisseling zijn in de Krimpenerwaard afspraken gemaakt voor de verbetering van de landbouwstructuur, de aanleg van natuur en het tegengaan van bodemdaling. Weidevogels zijn hier belangrijk. Er zijn onder meer cranberryvelden en het vleesvee van de natuurboeren zijn de grasmaaiers van deze schrale grond.

17. Berkenwoude

In de Berkenwoudse Driehoek leven vele soorten planten, dieren en vogels. In augustus bloeien hier uitbundig de klokjesgentianen. Een leuk weetje: als eerste dorp in Nederland kreeg het in 1977, naar Brits voorbeeld, een zogenaamde buurtbus, het latere lijnnummer 725.

18. Lekkerkerk, Opperduit

Aardebanden: Een echtpaar is te gast in De Zalm en gaat met de pont naar Groot-Amers. Die dag neemt hoofdpersoon juffrouw Thérèes hun dochtertje mee voor een uitje met de raderboot van Schoonhoven naar Opperduit. In Opperduit bezoeken ze een tante, die in een molen aan de boezemka de woont. Nabij Benedenberg 122 komt de Molenvliet uit op de boezem van Opperduit.

Bergambacht - Schoonhoven - Gouda

Er zijn vijf fietsroutes die gaan door het Land van Herman de Man. De nummering begint vanaf de plaatsen Bergambacht, Gouda, Schoonhoven, Woerden en IJsselstein. Dit is route 5. www.hermandeman.nl

Colofon

Uitgave: Stichting Het Platteland, info@hermandeman.nl
Organisatie: Gerda Hoogendijk en Lyanne de Laat
Beeld, tekst, kaart en input: Luuk Eijkelestam, Fotoclub Vliet, Joos-Illustraties, Gerda Hoogendijk, Lyanne de Laat, NLChristel Fotografie, OpenStreetMap als open data (onder OdbL), Onno Rietveld, Jan Trouwborst, Gé Vaartjes, Jos de Wit e.v.a. in het Land van Herman de Man.

Financieel mogelijk gemaakt door Cultuur Platform Woerden, Fonds Bisdom van Vliet, gemeenten Gouda, Lopik, Krimpenerwaard, Oudewater, Woerden, IJsselstein, K.F. Hein Fonds, Maatschappelijke instelling Roosendaal, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank Hollandse IJssel, Rivierenlandfonds, Stichting Van den Akkerfonds, Stichting Carel Nengerman Fonds, Stichting Jac. Bezemer, StreekFonds Krimpenerwaard, Sympany en VSB Fonds Woerden.

Deelname is op eigen risico. Let u svp goed op. Om het voor iedereen veilig en toegankelijk te houden, verzoeken we u dringend de **actuele coronamaatregelen** in acht te nemen. Voor eventuele onjuistheden en onvolledigheden wordt door de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaard.

1. Bergambacht
2. Ammerstol
3. Bovenberg 52-54
4. Schoonhoven, Spoorstraat 3A
5. Schoonhoven, Koestraat 134
6. Bonrepas - Koeneschans
7. Vlist
8. Langs de Vlist
9. Haastrecht
10. Haastrecht, Steinsedijk 5
11. Gouda, Waaiersluis
12. Gouda, Molenwerf 9
13. Gouda, Keizerstraat 35-37
14. Gouda, Mallegatsluis en de Veerstal
15. Gouda, Stolwijkersluis - Gouderaksedijk
16. Gouderak, Lange Tiendweg
17. Berkenwoude
18. Lekkerkerk, Opperduit

